

Danijel Vilček

ČUJEMO SE FEJSOM: O RAZGOVORNOM STILU NA *FACEBOOKU* (S POSEBNIM OSVRTOM NA LEKSIČKU RAZINU)

U radu se govori o razgovornom stilu u jeziku jedne od najraširenijih internetskih društvenih mreža – *Facebooka*. Unutar povezanosti razgovornoga stila i jezika kojim komuniciraju korisnici *Facebooka* opisuju se odlike razgovornoga stila, koje se opimjeruju komunikacijskim obrascima pronađenima u jeziku *Facebooka*. Obilježja se opisuju na trima jezičnim razinama – fonološkoj, morfološkoj i sintaktičkoj, a više se pozornosti pridaje leksičkoj razini i osobinama koje se pripisuju razgovornom stilu. Na kraju rada prikazana je tablica koja povezuje odlike razgovornoga stila s jezikom *Facebooka*.

Ključne riječi: razgovorni stil, *Facebook*, leksička obilježja

Uvod

U svakodnevnoj komunikaciji, posebice u nekim ustaljenim društvenim skupinama, uglavnom se ne pribježe iznimno pravilnoj upotrebi hrvatskoga standardnog jezika. Pronalaze se različite mogućnosti iskazivanja određenoga jezičnog sadržaja bez obzira na normu i ono što ona propisuje. Nekako se najviše u tim činjenicama pronašao razgovorni stil. Možda i najviše korišten u vidu opće komunikacije, razgovorni je stil taj koji ponajviše odudara od jezičnoga standarda. Upravo se u tom kontekstu trebaju spomenuti odlike razgovornoga stila prema jezičnim razinama. Budući da je razgovorni stil kao stil svakodnevne komunikacije učestao, gotovo su sve njegove odlike primjenjive na jezik društvenih mreža. Povezanost tih dviju odrednica, dakle razgovornoga stila i jezika društvenih mreža (u slučaju ovoga rada *Facebooka*) postaje gotovo jednoznačna. Takva se povezanost može uočiti na svim jezičnim razinama, a ponajviše na leksičkoj o čemu će se u radu i govoriti. Sve te karakteristike koje ih povezuju i sve te odlike razgovornoga stila (posebice na leksičkoj razini) bit će i opimjerene rečenicama, sintagmama i riječima korisnika *Facebooka*.

O razgovornom stilu ukratko

Razgovorni stil jedan je od funkcionalnih stilova hrvatskoga jezika. Ima određenih sličnosti s ostalim stilovima, ali u većini se toga razlikuje.¹ Pojam *razgovorni* obuhvaća osim usmenoga govora i onaj pisani koji se pojavljuje u pismima, zapisima, različitim oblicima bilježaka itd. Upravo se zato razgovorni stil može definirati kao govorenorazgovorni (usmenorazgovorni) ili pisanorazgovorni oblik govora nositelja standardnog jezika. (Silić, 2006: 109) Razgovornom je stilu više nego ostalim stilovima svojstven konkretan način mišljenja – obiluje ekspresivno i emocionalno obojenim izrazima (Silić, Pranjković, 2007: 387), a sadržaj mu je svakodnevni život. Glavne su odlike toga stila nepripremljen, neslužben i spontan način komuniciranja jer njime govornik u razgovoru sudjeluje neposredno – najčešće dijalogom, a monologom obično u pisanom načinu razgovornoga komuniciranja. (Silić, 2000: 109)

Žanrovska polivalentnost još je jedna od osnovnih odlika razgovornog stila. Odlike su toga stila i izuzetno velika upotreba vulgarizama, dijalektizama, regionalizama i barbarizama. Međutim, važno je istaknuti da ni jedan od tih *-izama* neće biti u takvu neskladu s normom hrvatskoga jezika kao onda kada se pojavi u nekome od ostalih funkcionalnih stilova jer će i dijalektizmi, vulgarizmi, barbarizmi i regionalizmi unutar razgovornoga stila biti određeni kolokvijalizmima. (Silić, 2000: 110) Neodvojiv je dio razgovornoga stila i žargon kao posebni jezik pojedine socijalne skupine ljudi. (Frančić, Hudeček, Mihaljević, 2005: 241) U razgovornom stilu česte su i poštapalice čija je prvenstvena uloga popunjavanje stanki u govoru, vremena potrebnog za razmišljanje ili prikazivanje prestrašenosti ili zbunjenosti govornika (Frančić, Hudeček, Mihaljević, 2005: 241).

Odlike razgovornog stila na *Facebooku*

Razgovorni se stil odlikuje posebnim obilježjima koja stoje u suprotnosti s normom utvrđenim jezičnim pravilima. Takve se suprotnosti očituju na svim jezičnim razinama. Na četirima jezičnim razinama (fonološkoj, morfološkoj, sintaktičkoj i leksičkoj) donose se osnovne karakteristike razgovornog stila potvrđene na *Facebooku*. U radu su za promatranje odlika razgovornoga stila i pronalaženje primjera promatrane osobne stranice. One su bliže razgovornom stilu, za razliku od korporativnih stranica na kojima su sve informacije (o različitim novim proizvodima, uslugama i dr.) pisane na stan-

¹ O različitim shvaćanjima stilova i o problemu određenja razgovornog stila stilom hrvatskog jezika pišu Vlasta Rišner i Maja Glušac u knjizi *Kroz mijene i dodire publicističkoga stila*. O razgraničenju među funkcionalnim stilovima piše i Milica Mihaljević u radu *Funkcionalni stilovi hrvatskoga (standardnoga) jezika, s posebnim osvrtom na znanstveno-popularni i personalni podstil*.

dardnom jeziku. (Filipan-Žignić, 2011: 129) Istraživanje je provedeno tijekom lipnja, srpnja i kolovoza 2013. godine.

Fonološka razina

Jedna je od najočitijih karakteristika razgovornoga stila redukcija glasova, samoglasnih i suglasnih. Jezik je društvene mreže *Facebook* izrazito „obogaćen“ takvim jezičnim pojavama. Često se na profilnim stranicama mogu pronaći rečenice poput: *Ajd ti uči kad ti ne daju mira.; I kak da to objasnim?; Lijepa si ko slika.; Neko mora biti i pametan.; Držite mi fige!*

Redukcija samoglasnika naznačena je posebice kada je riječ o infinitivu. Naime, jedno je od obilježja razgovornoga stila redukcija završnog infinitivnog *i*. Takvoj pojavi u prilog idu rečenice kao što su: *Rekla sam ti da neće bit bolje.; Moraš mi to priznat!; Možeš to ostavit kod mene.*

U glagolskih pridjeva radnih dolazi do stezanja samoglasnika, a to je vidljivo na primjerima: *Uh, dobro da sam stigo.; Mogo si se i malo drugačije izrazit. Tako ti i treba kad si kasno lego.* Ta je pojava kod korisnika *Facebooka* izrazito česta, a razlog je tomu prije svega ekonomičnost govora ili težnja lakšem izgovoru. (Bjelić, 2009: 57)

Morfološka razina

Jezik korisnika *Facebooka* na morfološkoj razini potvrđuje mnoga obilježja razgovornoga stila.

U razgovornom stilu glagolska se radnja izriče uglavnom samo trima glagolskim vremenima, a to su prezent za sadašnjost, perfekt za prošlost i futur prvi za budućnost. Osim tih triju vremena rabe se i aorist i imperfekt, no njihova je uloga u okviru razgovornoga stila zamjetljiva samo u specifičnim situacijama, takvima u kojima se zahtijeva upotreba ekspresivno-emocionalnih sredstava. (Silić, 2006: 111)

Primjeri s *Facebooka* potvrđuju da su prezent (*Evo, baš krećem.*), perfekt (*Tek jučer sam vidio poruku.; Kladio sam se s nastavnikom da mogu skupiti 2000 učenika koji mrze školu.*) i futur prvi (*Sutra ćemo uživo pričati o tome.*) najučestalija glagolska vremena. Međutim, obilježje je razgovornoga stila i nepravilna uporaba glagolskih vremena: potvrđuje se to strukturama *da + prezent* (*Tek ću sutra da to napravim.; Uopće mi nije teško da to prepisem.*), kao i upotrebom futura prvog na mjestima koja normativno zahtijevaju uporabu futura drugog (*Ako ćeš ići, javi mi. umjesto Ako budeš išao, javi mi.*)

Aorist se često rabi i umjesto perfekta. (*Skužih. Guglanjem otkrismo tvoj identitet. Provjerih to jučer.*)

Razgovorni stil ne razlikuje određeni i neodređeni oblik pridjeva. Prevladava uporaba određenog oblika pridjeva i na onim mjestima na kojima treba doći neodređeni oblik. (Silić, 2006: 111) Taj je problem izražen i na *Facebooku* pa je i ta odlika razgovornog stila na toj društvenoj mreži izrazito zastupljena. Za primjere se mogu navesti sljedeće rečenice: *To ti uopće nije nikakvi problem.; Baš lijepi dječak.*

Pridjevi na *-ov/-ev-* sklanjaju se po sklonidbi određenog oblika umjesto neodređenog.

(Nema Markovog psa.)

U razgovornom stilu dolazi do izjednačivanja instrumentala sredstva i društva. Oba se instrumentala rabe s prijedlogom *s/sa* (važno je primijetiti kako se prijedlog *s* sve više zanemaruje, što je u skladu s nepravilnom upotrebom prijedloga *sa*). Prijedlog *sa* u razgovornom stilu dobiva primarnu ulogu, čak i na onim mjestima na kojima treba doći prijedlog *s*. (Silić, 2006: 111) Mnoštvo je takvih primjera na *Facebooku* (*Došla iz šetnje sa prijateljicom.; Hoćemo sa autom ili ne?*).

Značajna odstupanja od norme vidljiva su u jeziku *Facebooka* i kada su u pitanju zamjenice. Razgovorni stil kao odliku ima i nepravilno korištenje povratne zamjenice *svoj*. Ona se vrlo često zamjenjuje posvojnim zamjenicama *moj, tvoj, njegov, naš, vaš, njihov*. (Silić, 2006: 112) Na *Facebooku* možemo pronaći brojne primjere za tu pojavu. (*Opet ti s tim tvojim glupostima.; Ne pričam o mojim stvarima.*)

Česta je nepravilna upotreba zamjenice *koji* kada je ona u funkciji veznika. Rabi se oblik za živo (*koji*) kada je riječ i o neživom (Silić, 2006: 111) (*To je onaj prsten kojeg sam ti pokazala.*)

Sintaktička razina

U razgovornom stilu prevladavaju jednostavne rečenice, a složene se uglavnom rijetko potvrđuju. Posljedica je to potrebe za konkretnošću sadržaja unutar razgovornoga stila. Nije isključena upotreba složenih rečenica, a prevladavaju nezavisnosložene rečenice, dok se zavisnosložene izrazito rijetko rabe. (Silić, 2006: 113) I u jeziku *Facebooka* brojnost jednostavnih rečenica neusporediva je sa složenima. (*Napokon došli kući. Bilo je predobro. Sad na spavanje.*)

Važno je obilježje razgovornog stila (primjetljivo i u jeziku *Facebooka*) da je redosljed rečeničnih dijelova slobodan. (Silić, Pranjković, 2007: 390) Primjeri za to su: *Još jučer bila sam kod tebe. Dobar je današnji dan bio.*

Eliptične su rečenice također vrlo zastupljene u jeziku *Facebooka* – *Nešto više? Za koliko?*. U takvim je rečenicama vidljiva još jedna odlika razgovornoga stila, a to je njegova ekspresivnost. (Silić, Pranjković, 2007: 388)

Leksička razina razgovornog stila i jezik *Facebooka*

Na leksičkoj razini u jeziku *Facebooka* dolazi do najvećih odstupanja u odnosu na normu standardnoga jezika. Upravo je zbog toga u radu najviše pozornosti posvećeno toj jezičnoj razini.

*Strane riječi i kolokvijalizmi*²

Neke su riječi već toliko ustaljene u našem jeziku, posebice u razgovornom stilu hrvatskoga jezika da njihova upotreba ne izaziva preveliko iznenađenje. Upravo je to još jedna od odlika razgovornoga stila – uporaba stranih riječi i kolokvijalizama (tj. svih onih riječi i izraza svojstvenih razgovornom stilu, a to su regionalizmi, vulgarizmi, dijalektizmi).

Leksik je jezičnog standarda dopunjen takvim riječima, a one se, među kojima ima i onih stranoga podrijetla, obično već spontano rabe u govoru. Takvi su kolokvijalizmi npr. *kupaona*, (*Super su ti te pločice u kupaoni.*), *slastičarna* (*Pred slastičarnom u pola 9.*), *kompjuter* (*Ne radi mi kompjuter već par dana.*).

Neke su se riječi stranoga podrijetla u razgovornome stilu već toliko prilagodile i usustavile da u jeziku društvenih mreža, a tako i *Facebooka*, prevladavaju i zamjenjuju hrvatske riječi koje bi se mogle upotrijebiti umjesto njih. Uglavnom su to riječi koje su nastale izvođenjem od imenica koje imenuju računalne pojmove, posebice one povezane s internetom i Internet-skim nazivljem. Osim toga tu su i riječi iz svakodnevnoga života, a značajnu ulogu u jeziku *Facebooka* imaju i riječi koje je, moglo bi se reći, izrodila upravo ta društvena mreža. U nastavku će rada biti nabrojani takvi primjeri.³

Takve bi se pojavnosti u jeziku *Facebooka*, a opet svojstvene razgovornome stilu mogle podijeliti u sljedeće skupine:

- a) strane riječi iz svakodnevnog života – važno je napomenuti da vodeću ulogu imaju riječi iz engleskoga jezika, a dosta ih je i iz turskoga jezika koje su uglavnom povezane s lokalnim govorom. (*E, sad se i ja polako bacam u biznis.*; *Non stop neke gluposti pišeš.*; *Koji ti je sad ono novi frend na slici?*; *Taman si stigao*; *E, a smeća na avliji malo more.*)

Bitna je odlika razgovornoga stila neusiljenost i familijarnost govora, a kao posljedica toga ističe se upotreba nestandardnojezičnih izraza poput *Okej*, *Kužiš?*; *Super*. Takvi izrazi u razgovornom stilu doživljavaju se prirodnijima nego u ostalim funkcionalnim stilovima. (Silić, 2006: 115)

² Budući da je izuzetno velik broj prikupljenih primjera, u radu se prikazuju oni najučestaliji.

³ Primjeri će biti razvrstani po skupinama, a uz svaki će biti navedeni najučestaliji primjeri pronađeni u jeziku korisnika *Facebooka*.

Jezik *Facebooka* bogat je takvim izrazima što potvrđuju sljedeći primjeri: *Super su ti nova majica.*; *Baš super da si jučer bila.*; *Kužiš li ti uopće mene ili se praviš lud?*; *Okej, okej, nemoj se ljutit.* (uz *okej* pojavljuje se i oblik *OK*)

- b) internetsko nazivlje i računalni pojmovi – primjetljivo je da su se te riječi na fonološkoj razini prilagodile hrvatskom jeziku (*Taj tvoj kompjuter stvarno nije za ništa.*; *Prebacit ćeš mi sve na hard disk.*; *Guglanjem otkrismo tvoj identitet. Pa pogledaj, imaš možda tu ikonu na desktopu.*; *Slab ti je varlejs doma.*; *Evo ti na zid jedan linkić.*)
- c) riječi koje se isključivo mogu povezati s jezikom *Facebooka* jer su se usustavile sve većom upotrebom te društvene mreže. Takve riječi pripadaju engleskom jeziku, a pojavljuju se i fonološki prilagođene, ali i u svom izvornom obliku. U jeziku *Facebooka* mogu se pronaći i u skraćenom obliku.⁴

Takve su npr. riječi:

- *inbox* (spremnik poruka) (*Pogledaj u inboks, imaš poruku.*) i njegova kraća inačica *box* (*Aj netko box.*; *Već sam ti pretrpala inbox.*)
- *lajk* i izvedenice *lajkanje*, *lajkati* (za nešto što ti se sviđa) (*Tko lajka, stavim mu srce na zid; Lajk i javim se.*)
- *smajl/smajlič* (emotikon) (*Evo ti smajlič pa se ti ljuti koliko hoćeš.*)
- *fejsati*, *fejsanje* kao provođenje vremena na *Facebooku* (*Nije ni čudo, kad fejsaš cijeli dan.*; *Dosta fejsanja za danas.*)

Uz navedene tri skupine izraza koje rabe korisnici *Facebooka*, a odlika su i razgovornog stila, pojavljuju se i brojne kratice koje polako ulaze i u razgovorni jezik današnjih pomalo i virtualno opterećenih generacija. Te se kratice ponajviše preuzimaju iz engleskoga jezika, a u komunikaciji korisnika *Facebooka* ističu se sljedeće:

LY (*love you*) - sintagma koja zamjenjuje hrvatsku sintagmu *volim te* (*Laku noć i ly.*),

LOL (*LaughingOutLoud*) - oznaka za nešto što je izrazito smiješno (*Dok nabiješ šaku u uho, eto i nas lol.*)

TNX (*thanks*) - za označavanje zahvale za nešto (*E baš mi je to trebalo tnx.*),

OMG (*OhmyGood*) - zamjenjuje hrvatsku uzrečicu *O, moj Bože* (*Koji si ti lik, omg.*; *Omg, što si to napravila s kosom, trebat će ti 20 godina dok to poravnaš.*),

⁴ Budući da primjeri iz ove skupine pripadaju računalnom nazivlju, dio su (podskupina) druge skupine, no u radu su odijeljene od nje jer su posebno vezani za *Facebook* i u jeziku se usustavljaju sve većim utjecajem *Facebooka*.

BTW (*Bytheway*) - usput rečeno (*Btw uopće nisam skužila da si stavila novu profilnu.*),

BFF (*Best friendforever*) - označava kada se želi iskazati prijateljstvo (*A, baš ti hvala bff.*),

OFC (*Ofcourse*) - postaje sve češće zamjenom za hrvatsku riječ *naravno* (*Ofc da dolazim, tu uopće nema nikakvog problema.*)

Osim kratica sve veću ulogu dobivaju i čitavi izrazi, odnosno sintagme opet uglavnom preuzete iz engleskoga jezika. Iako imaju odgovarajuće zamjene u hrvatskome jeziku, jezik je društvenih mreža sve opterećeniji takvim izrazima. Primjeri koji to potvrđuju su sljedeći: *Baš su **verysweet** te tvoje nove cipele.*; *Uh, za ovo imaš **biglajk**.*; *Jedva čekam **nextsummer** da se opet vidimo.*

Premać žargonizama

Žargonizmi također pripadaju razgovornom stilu, no za razliku od kolokvijalizama oni ne pripadaju standardnom jeziku pa time ni razgovornom stilu standardnoga jezika. Žargon je poseban jezik određene socijalne skupine ljudi, to je takav jezik koji stvara skupina ljudi (statusno, strukovno ili na neki drugi način povezana) da bi se njime razlikovala od neke druge skupine ljudi, društvene zajednice, ali i s potrebom da se njezini pripadnici mogu međusobno prepoznati. Upravo je zbog toga žargon nerazumljiv i zagonetan onoj drugoj skupini ljudi koja ga ne koristi ili koristi kakav drugi žargon. Žargon je dio neobvezne komunikacije pojedine društvene skupine, a ostvaruje se samo u govoru ili u privatnoj, neobveznoj komunikaciji. U tom se slučaju žargon može ostvarivati primjerice u različitim oblicima privatnih bilježaka, pisama, može se ostvarivati u komuniciranju elektroničkom poštom i internetom. (Frančić, Hudeček, Mihaljević, 2005: 241, 242) Jezik je *Facebooka* bogat žargonizmima:

*Sutra ćeš **fasovat**.*; *Većeras napokon malo **vanka**.*; *To je **fakat** to.*; *Sretan **ročkas** i sve najbolje ti želim.*; *Samo polako, no **sikiriki**, nema uopće nikakvog razloga za brigu kad znaš da ćeš uspjeti.*; *E **cimo**, koja prva dođe neka kupi kruh.*; *Još da sinoć nisi prolio **cugu**, bilo bi sve u redu.*; *Baš si mi **simpa** tu ispala, zna se tko je bio fotograf.*; *Ne, ne, uopće nisi **klinka**.*; *E kad bi još imala **para** za to bilo bi super.*; *Al su se neka dvojica **brijala** jučer tamo kod trgovine*; ***Curke**, kad krećemo sutra?*; *Kako mi je **fora** taj tvoj novi mobitel.* Iako bi se neke od podebljanih riječi mogle promatrati kao kolokvijalizmi, u radu su svrstane u skupinu žargonizama jer bi ih učestalost njihova korištenja u društvenim mrežama mogla uklopiti u poseban žargon korisnika društvenih mreža.

Zbog prevladavanja žargonizama u jeziku društvenih mreža, ovdje u jeziku *Facebooka*, može se govoriti o postojanju žargona društvenih mreža. Ipak, potrebno je napomenuti da je žargon *Facebooka* usko povezan s komu-

nikacijom mladih osoba pa se ta dva pojma isuviše približuju jedan drugome i sve se više povezuju.

Poštapalice

U hrvatskom jeziku poštapalice se smatraju riječima koje nemaju svoje značenje, smatraju se „praznim“ riječima, a njihovo korištenje stvara određenu buku u komunikacijskom kanalu. Poštapalice nisu karakteristične za pisanu komunikaciju, one su uglavnom „pomoćne riječi u živom govoru, najizrazitije u razgovoru ili usmenom izlaganju“. (Vrljić, 2007: 61)

U *Hrvatskoj se gramatici* (Barić i dr., 1995: 282), u kojoj se poštapalice ubrajaju u čestice, napominje da su to „riječi koje neki govore bez ikakve veze s njihovim smislom“ te se navodi da ih se upotrebljava „obično kad u govoru žele dobiti vremena da nađu potrebne riječi za ono što žele reći.“(Barić i dr., 1995: 282).

Poštapalice se smatraju jednom od važnih pojava u razgovornom stilu u gramatici J. Silića i I. Prajkovića (2007: 389.).

Iako ih je teško promatrati na pisanoj razini, u radu će se promatrati poštapalice koje se učestalo pojavljuju u jeziku korisnika *Facebooka*. Poštapalice će se podijeliti u dvije skupine. Prvu skupinu čine one poštapalice koje su gotovo neartikuliranog tipa, a drugu one koje bi se mogle svrstati u čestice, no nemaju rečeničnu ulogu.

1. Skupina poštapalica neartikuliranog tipa⁵:

Ej, gdje si ti?; Ej, kad dolaziš?; Hej, kad onda sutra?; Hmm, mislim da ne mogu tada.; Ček malo, hm. Opet ti po starom ccc.; pa jučer sam ti isto rekla, ništa ne pamtiš ccc.

2. Skupina poštapalica koje se mogu ubrojiti u čestice Ta je skupina poštapalica vrlo česta u jeziku *Facebooka*, višestruko češća nego prva skupina. *Nego, što ti predstavlja onaj smajlič.;*

Nego, kada ćemo se mi već jednom početi dogovarati?; Tebi se to sviđa jel?; Misliš da ćemo moći, jel.; Jelda da je to ok?; Jelda da nisi ni trebao ići?; Ovaj, što ti je ono na zidu?

Još ponešto o leksiku razgovornog stila u jeziku *Facebooka*

Razgovornom stilu karakterističan je ponekad i vulgaran stil pa i onaj pejorativan. U tom se kontekstu uglavnom rabe uvećanice, pejorativi (pogrdnice) i hipokoristici (Silić, 2006: 115).

E, divljakuša si da veće nema.; Koja si ti seljčina.; Baš si žgoljo na toj slici. Osim toga koriste se i umanjnice (*Lijepa haljinica. Super ti je slič-*

⁵ Takve se poštapalice mogu ubrojiti u uzvike za izražavanje osjećaja i raspoloženja, a tu se ubrajaju: *ah, aha, aj, au, ej, hm, hej, joj, jao, oh, oho, oj, uf* i dr. (Težak-Babić, 2009: 165)

ca.), a važnu ulogu u tome ima rečenična intonacija kojom se najčešće pogrдно značenje pretvara u odmilno (*Baš si žgoljo na toj slici.*) i obrnuto. (Silić, 2006: 116)

Zaključak

Jezik društvene mreže *Facebook* preslika je svakodnevne komunikacije uglavnom mlađe populacije. Može se zaključiti kako je razgovorni stil (i njegove odlike) duboko povezan, može se čak i reći preslikan u jezik *Facebooka* iz kojega se sve više šire nove riječi, na svim jezičnim razinama. Da je tomu tako, svjedoče svi primjeri navedeni u radu. Ipak, najviše se isto-bitnosti može uočiti na leksičkoj razini, a istraživanje je potvrdilo da je osobito važno još jedanput ukazati na sve veću zastupljenost stranih riječi i izraza u razgovornom stilu nauštrb hrvatskoga jezika. Nije stoga pogrešno kada se misli kako je potiskivanje norme standardnog jezika uvelike izraženo, posebice u razgovornome stilu.

Jezik *Facebooka* s pravom se može odrediti svojevrsnom preslikom razgovornog stila u virtualni svijet.

Prilog 1. Tablica obilježja razgovornog stila u jeziku *Facebooka*⁶

	Fonološka razina	Morfološka razina	Sintaktička razina	Leksička razina
Razgovorni stil i jezik <i>Facebooka</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ redukcija samoglasnika ▪ redukcija suglasnika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prezent ▪ perfekt ▪ futur prvi ▪ neodređeni oblik pridjeva ▪ nepravilno korištenje povratne zamjenice <i>svoj</i> ▪ izjednačavanje instrumentala sredstva i društva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostavne rečenice ▪ eliptične rečenice ▪ slobodan red riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tuđice ▪ kolokvijalizmi ▪ žargonizmi ▪ poštapalice ▪ vulgarizmi ▪ dijalektalizmi

Literatura

- Barić, Eugenija, Lončarić, Mijo, Malić, Dragica, Pavešić, Slavko, Peti, Mirko, Zečević, Vesna, Znika, Marija. 1997. *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Bjelić, Angelina. 2009. Razgovorni stil. U: *Hrvatistika* 4, br. 4, str. 57–66.
- Filipan-Žiginić, Blaženka. 2012. *O jeziku novih medija: kvare li novi mediji suvremeni jezik*. Split: Matica hrvatska.

⁶ U tablici su navedena samo najučestalija obilježja

- Frančić, Anđela, Hudeček, Lana, Mihaljević, Milica. 2005. *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku*. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- Mihaljević, Milica. 2002. *Funkcionalni stilovi hrvatskoga (standardnoga) jezika, s posebnim osvrtom na znanstveno-popularni i personalni podstil*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- Rišner, Vlasta, Glušac, Maja. 2011. *Kroz mijene i dodire publicističkoga stila*. Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.
- Silić, Josip. 2006. *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*. Zagreb: Disput.
- Silić, Josip, Pranjković, Ivo. 2007. *Gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Težak, Stjepko, Babić, Stjepan. 2009. *Gramatika hrvatskoga jezika, Priručnik za osnovno jezično obrazovanje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Vrljić, Stojan. 2007. Poštalice u hrvatskom jeziku. U: *Jezik*, 54., br. 2, str. 60–64.